

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek door middel van een
proefsleuf en een opgraving bij de
Beertsterweg te Winschoten, gemeente
Winschoten (Gr.)**

M. Schepers
Met een bijdrage van J. Schoneveld

ARC-Rapporten 2008-117

Groningen
8 september 2008
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf en een opgraving bij de Beertsterweg te Winschoten, gemeente Winschoten (Gr.)

ARC-Rapporten 2008-117
ARC-Projectcode 2008/150 en 2008/200

Opdrachtgever
Provincie Groningen
Bevoegd gezag
Provincie Groningen
Beheer en plaats van documentatie
Noordelijk Archeologisch depot te Nuis

ARCHIS nummer IVO proefsleuf
28643
ARCHIS nummer opgraving
29091

Tekst
M. Schepers, met een bijdrage van J. Schoneveld
Afbeeldingen
B. Schomaker
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Groningen, 8 september 2008

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

De aansluiting tussen de Rijksweg A7 en de Beertsterweg bij Winschoten zal in de nabije toekomst voorzien worden van een rotonde met aansluitingswegen en waterpartijen. Eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten zullen door de hiermee gepaard gaande bodemingrepen vernietigd worden. Hierom is besloten het terrein te onderzoeken door middel van proefsleuven. In oktober 2006 zijn door Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een aantal proefsleuven gegraven (Hielkema & Bosma 2006). Naar aanleiding van dit onderzoek is aanbevolen het terrein ten oosten van de Beersterweg niet verder te onderzoeken. Op dit perceel is echter in een later stadium een oppervlaktekartering uitgevoerd door dhr. R. Jalink en dhr. J.J. Lenting. Hierbij werd op het terrein een concentratie aardewerk en puin aangetroffen, die grotendeels bestond uit laatmiddeleeuws materiaal.¹ In overleg met de heer J. Molema van steunpunt Libau is besloten dat deze vondsten extra onderzoek nodig maakten. In opdracht van de provincie Groningen heeft ARC bv het archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het veldwerk is in wisselende teamsamenstelling uitgevoerd door mw. drs. M. Daleman, J.R. Hoekstra MA, B. Huizenga, J.J. Lenting, M. Schepers MA en mw. K. Wojciechowska. Het veldwerk werd uitgevoerd in twee fasen. De eerste fase (proefsleuf) vond plaats op 6 mei 2008. De tweede fase (definitieve opgraving) van het onderzoek werd uitgevoerd op 28 en 29 mei 2008. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt ten noorden van de Rijksweg A7, bij de afslag Winschoten. De proefsleuven bevinden zich direct ten oosten van de Beertsterweg (afb. 1).

¹De vondsten uit de oppervlaktekartering zijn niet gepubliceerd, maar worden kort besproken in een brief (vondstmelding) van dhr. Jalink aan de provinciaal archeoloog, dhr. H. Groenendijk.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

Legenda

 Onderzoekslocatie

Afbeelding 1 Topografische kaart van de onderzoekslocatie (rood gekleurd) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1.3 Objectgegevens

Provincie	Groningen
Gemeente	Winschoten
Plaats	Winschoten
Toponiem	Beertsterweg
Kaartblad	8C
Coördinaten	N: 266.640 / 575.725 O: 266.660 / 575.680 Z: 266.610 / 575.670 W: 266.610 / 575.710
Periode	Late Middeleeuwen
Type object	Onverhoogde huisplaats
Type bodem	Veldpodzol met veendek
Geomorfologie	Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden
Grondwaterstand	Grondwatertrap VI

1.4 Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het onderzoek was het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Het onderzoek richt zich alleen op resten van vóór 1600. In de eerste fase van het onderzoek werden inderdaad resten aangetroffen. Naar aanleiding van dit resultaat is overgegaan tot een opgraving. Door drs. J. Molema van Libau is een Programma van Eisen (PvE) opgesteld. In dit PvE zijn de volgende vragen verwoord:

- 1 *Wat is de landschappelijke setting, aard, omvang, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad van de aanwezige archeologische resten?*
- 2 *Welke bouwkundige gegevens leveren de restanten van het steenhuis op?*
- 3 *Kan het steenhuis gedateerd worden aan de hand van de aangetroffen artefacten?*
- 4 *Is de structuur van het steenhuisterrein te reconstrueren; is er sprake van bijgebouwen?*
- 5 *Geven de aangetroffen resten aanleiding tot het bijstellen van het huidige beeld van de bewoning van het gebied in en rondom Oostereinde?*
- 6 *Wat is de waarde van de archeologische resten?*

1.5 Werkwijze

In de eerste fase van het onderzoek is parallel aan de Beertsterweg één proefsleuf aangelegd over de concentratie van laatmiddeleeuws materiaal zoals die is aangetroffen tijdens de oppervlaktekartering van Jalink en Lenting (afb. 4). Omdat in deze proefsleuf inderdaad grondsporen zijn aangetroffen, is overgegaan tot een opgraving. Voor de opgraving zijn drie putten aangelegd. Twee hiervan, putten 1 en 3, zijn parallel aan de proefsleuf (2008) gegraven. Put 2 is haaks op put 1 gegraven, om meer perceelinwaarts te zoeken naar archeologische resten. Alleen in put 1 uit de tweede fase van het onderzoek zijn twee vlakken aangelegd. Vanwege de beperkte resultaten is ervoor gekozen de overige sleuven direct op het onverstoorde zand aan te leggen. Alle vlakken zijn getekend en gefotografeerd. Grondsporen

zijn indien mogelijk gecoupeerd. De vondsten zijn verzameld per vijf meter in de putten of per grondspoor. Van alle vlakken is de hoogte ten opzichte van NAP bepaald.

2 Resultaten

2.1 Inleiding

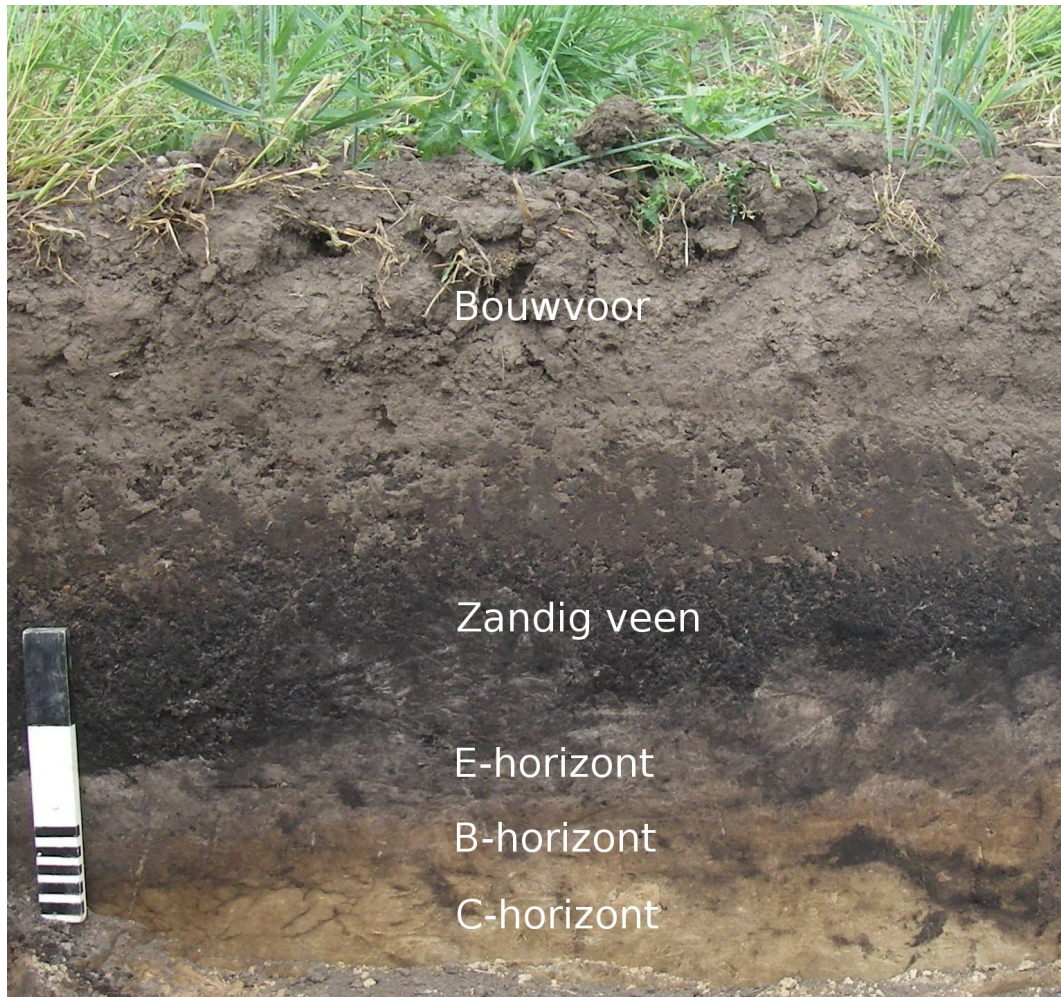
In dit hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek worden beschreven. De beide fasen van het onderzoek worden vanwege de lage hoeveelheid aan sporen en vondsten niet in aparte paragrafen behandeld. Allereerst wordt kort ingegaan op de bodemopbouw en de intactheid van de vindplaats. Vervolgens worden de sporen en structuren beschreven. Het vondstmateriaal bestond uit aardewerk en een enkel baksteenfragment uit de bouwvoor. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt het aardewerk beschreven.

2.2 Bodemopbouw

In de proefsleuf die in 2006 op hetzelfde perceel is aangelegd, lag de bouwvoor direct op het pleistocene zand, waardoor een zogenaamd AC-profiel was ontstaan. Wel werd destijds al opgemerkt dat in het zand veel natuurlijke vlekken aanwezig waren. Deze vlekken zijn gevormd door een veenpakket, dat zich op het zand gevormd heeft, maar nu in grote delen van het perceel vrijwel geheel opgenomen is in de bouwvoor. Het veen is bewaard gebleven in ondiepe laagtes, gevormd door microreliëf in het dekzand. In het zuiden van het perceel bleek de bodem intacter te zijn (afb. ??). Hier is nog een restant van de veenlaag aanwezig in de vorm van een ietwat rommelig zandig veenpakket. De veenlaag is herkenbaar in het grootste deel van de proefsleuf uit 2008 en de putten 1 en 3 van de opgraving. Onder de veenlaag is een vrijwel complete podzolbodem aanwezig. Deze bodem heeft zich matig ontwikkeld.

2.3 Sporen en structuren

Zowel in de proefsleuf als in de putten is het vlak op het zand aangelegd (afb. 5). In het zand zijn veel grote venige vlekken aanwezig (zie par. 2.2) als gevolg van microreliëf in het oorspronkelijke dekzand. In de proefsleuf uit de eerste fase van het onderzoek, die aangelegd was over de aan de oppervlakte geconstateerde vondsconcentratie, zijn geen overtuigende sporen van bewoningsstructuren gevonden. Wel werd een kuil vol met kogelpotaardewerk aangetroffen (spoor 3, afb. 3). Deze kuil bevondt zich bovenop een paalgat. Opvallend is de vondst van een grote zwerfkei in de proefsleuf. De kei bevindt zich bovenin het dekzandpakket. Omdat zich verder geen stenen in dit dekzand bevinden en er zich ook geen stenenbevattende keilempakketten op geringe diepte bevinden, is de steen hoogstwaarschijnlijk door menselijk handelen ter plaatse beland. De reden hiervoor en de periode waarin de depositie heeft plaatsgevonden, is niet met zekerheid te bepalen, maar bekend is dat dergelijke stenen onder andere gebruikt werden voor funderingen. De overige sporen bestaan uit recente verstoringen.

Afbeelding 2 Een matig ontwikkelde, vrijwel intacte podzolbodem, afgedekt door een veenlaag. De opname is gemaakt in het westprofiel aan de uiterste zuidzijde van put 1 uit de definitieve opgraving.

Afbeelding 3 Coupe van spoor 3 uit de proefsleuf.

Naar aanleiding van de vondst van de kuil met kogelpotaardewerk is besloten over te gaan tot een opgraving. In deze tweede fase van het onderzoek zijn drie putten aangelegd. In de eerste put die werd aangelegd was welgeteld één paalgat aanwezig. Put 2 is ter hoogte van dit paalgat dwars op put 1 aangelegd. In deze put werden geen oude antropogene sporen aangetroffen. Op ongeveer tweederde van de lengte van de put werd een gedempte kavelsloot aangetroffen. Tegen de weg aan is een derde put aangelegd, die deels overlapt met de opgravingsput uit 2006. In de put is een kabelsleuf aanwezig die over de gehele lengte van de sleuf loopt. Behoudens vondsten uit de verstoorde bouwvoor zijn er geen antropogene indicatoren aanwezig.

2.4 Aardewerk

J. Schoneveld

2.4.1 Inleiding

Onder het vondstmateriaal bevindt zich een hoeveelheid aardewerk. In totaal werden 353 scherven geborgen. Het betreft uitsluitend materiaal dat in de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd gedateerd wordt. Nadat het materiaal is gewassen en gedroogd, is het gewogen en is het aantal scherven en gewicht per vondstnummer bepaald. Het materiaal is als één geheel bekeken, waarbij getracht is soort en datering van de verschillende voorwerpen of vondsten te bepalen.

2.4.2 Resultaten

Het aardewerkcomplex bestaat voornamelijk uit kogelpotmateriaal met een vrij late datering. Dat wil zeggen dat het gefabriceerd moet zijn in de 13e- of 14e eeuw. De randvormen zijn manchetvormig of staan ver uit met een dekselgleuf. De potten zijn vaak voorzien van standlobben, allemaal eigenschappen die een late datering aannemelijk maken. Een enkele randscherf is afkomstig van een zogenaamd bakpannetje. Vondstnummer 5 uit werkput 1, spoor 3 bestaat uit een zeer grote concentratie van dit late kogelpotaardewerk. Uit de Nieuwe Tijd zijn enkele roodbakkende scherven afkomstig en een aantal scherven van steengoed. Dit laatste materiaal is afkomstig uit het Rijnland, uit de productiecentra Siegburg, Raeren en Keulen. De scherf uit Keulen is een gedeelte van de rand van een trechterhalskruik (Reineking von Bock 1986, nr. 276). Een opgelegde bloem is gedeeltelijk zichtbaar. Deze kruik moet gedateerd worden in de vroege 16e eeuw.

2.4.3 Conclusie

Het overgrote deel van het materiaal is afkomstig uit de Late Middeleeuwen. Enkele roodbakkende scherven en steengoedfragmenten dateren uit de eerste fase van de Nieuwe Tijd. Opvallend is dat het kogelpotmateriaal cordonversieringen mist. Juist in dit gebied is deze variant van het kogelpotaardewerk algemeen en op vindplaatsen in de omgeving van het onderzoeksterrein komt het overvloedig voor.³

³Vriendelijke mondelinge mededeling van J.J. Lenting, ARC bv.

Opvallend is daarnaast de afwezigheid van standringen, terwijl wel veel standlobben werden aangetroffen. Kennelijk heeft de maker of maakster van deze aardewerkgroep een eigen stijl gehanteerd.

3 Conclusies

Uit het onderzoek is gebleken dat het ter plaatse veronderstelde steenhuis niet aanwezig is. De voor een steenhuis benodigde funderingssleuven zouden zeker tot op het zand gefundeerd zijn. Dat over grote delen van de put natuurlijke veenvlekken nog onverstoord aanwezig zijn, toont aan dat het oorspronkelijk ter plaatse aanwezige veenpakket niet doorgraven is voor zware funderingen. De vondst van een kuil met kogelpotaardewerk indiceert wel dat ter plaatse bewoning is geweest. Waarschijnlijk gaat het om een klein boerenbedrijf, met ondiep gefundeerde houten gebouwen. De twee paalgaten die zijn aangetroffen getuigen hier mogelijk nog van. De bewoningslaag zelf is geheel opgenomen in de bouwvoor. De vragen die verwoord zijn in het PvE kunnen als volgt beantwoord worden:

- 1 *Wat is de landschappelijke setting, aard, omvang, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad van de aanwezige archeologische resten?*
In de bouwvoor bevinden zich behoorlijk wat puinresten en aardewerk. In het sporenvak is echter maar één overtuigend dateerbaar spoor aangetroffen. Het gaat om een kuil gevuld is met kogelpotaardewerk boven een paalgat.
- 2 *Welke bouwkundige gegevens leveren de restanten van het steenhuis op?*
Er is geen steenhuis aangetroffen.
- 3 *Kan het steenhuis gedateerd worden aan de hand van de aangetroffen artefacten?*
Er is geen steenhuis aangetroffen.
- 4 *Is de structuur van het steenhuisterrein te reconstrueren; is er sprake van bijgebouwen?*
Er is geen steenhuis aangetroffen.
- 5 *Geven de aangetroffen resten aanleiding tot het bijstellen van het huidige beeld van de bewoning van het gebied in en rondom Oostereinde?*
Met het onderzoek is aangetoond dat ter plaatse in de Middeleeuwen al bewoning moet hebben plaatsgevonden. Van Oostereinde was al bekend dat het in de Middeleeuwen als buurschap ten noorden van de kern van Winschoten aanwezig was. De opgraving geeft dan ook geen aanleiding dit beeld verder bij te stellen. Wel valt op dat het aardewerk enigszins afwijkt van het aardewerk dat uit deze omgeving bekend is.
- 6 *Wat is de waarde van de archeologische resten?*
De waarde van de archeologische resten is beperkt. Weliswaar bevestigt het vondstmateriaal *in situ* dat ter plaatse bewoning is geweest in de Late Middeleeuwen, maar bewoningsstructuren ter plaatse zijn niet meer aanwezig.

4 Waardering volgens KNA 3.1

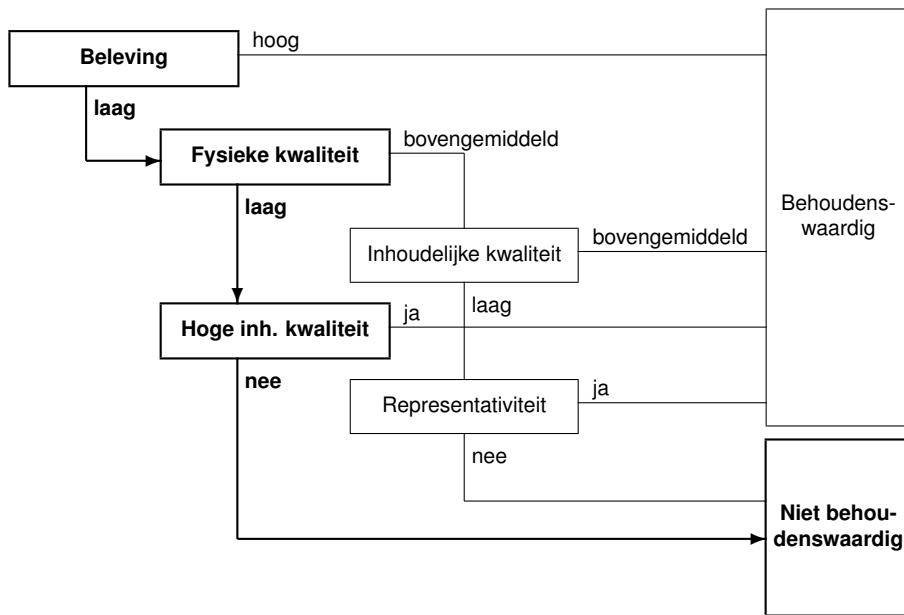
Hieronder wordt de waardering van de resultaten gegeven volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1. De waardering bestaat uit een score-

vnr	wp	vl	vak	sp	soort	r	w	b	ov	tot	per	datering	opm
1	1	0a	1	0	KBW	–	–	–	–	–	–	–	brokje baksteen
2	1	0a	2	0	kp	–	1	–	–	1	me	–	
3	1	0a	3	0	kp	1	9	–	–	10	me	–	
4	1	0a	4	0	kp	1	–	–	–	–	me	–	mogelijk fragment van een bakpan
5	1	1	0	3	kp	8	–	–	–	8	lme	XIII, XIV	brede rand met dekselgleuf en manchetvorm
5	1	1	0	3	kp	–	–	17	–	17	lme	XIII, XIV	bodemscherven met standlobben
5	1	1	0	3	kp	27	–	–	–	27	lme	XIII, XIV	randscherven met dekselgleuf
5	1	1	0	3	kp	–	216	–	–	216	lme	XIII, XIV	
6	1	0a	6	0	kp	1	5	1	–	7	me	–	randscherf mogelijk van bakpannetje, bodemscherf met standlob
6	1	0a	6	0	rb	1	5	–	–	6	nt	–	
6	1	0a	6	0	sg	1	–	–	–	1	nt	XVIA	Keulen, fragment van een trechterhalskruik
8	1	1	0	3	kp	–	1	–	–	1	me	–	
9	1	0a	1	0	kp	–	1	–	–	1	me	–	
11	1	0a	3	0	kp	1	4	–	–	5	me	–	randscherf van bakpannetje
11	1	0a	3	0	sg	–	1	–	–	1	lme	XIII, XIV	Siegburg
12	1	0a	4	0	kp	2	18	–	–	20	me	–	uitstaande rand, zeer vage dekselgleuf
13	1	0a	5	0	kp	–	4	1	–	5	lme	–	bodemscherf met standlob
14	1	0a	5	0	kp	–	3	–	–	3	me	–	
16	1	1	0	3	kp	–	1	–	–	1	me	–	
17	2	0a	1	0	kp	–	3	–	–	3	me	–	
17	2	0a	1	0	rb	–	2	–	–	2	lme	XV	enkele spatjes loodglazuur met putje
18	2	0a	2	0	kp	1	2	–	–	3	me	–	
19	2	0a	4	0	kp	–	1	–	–	1	me	–	
20	1	2	0	2	kp	1	1	–	–	2	me	–	
21	3	0a	1	0	rb	1	–	–	–	1	nt	–	binnenzijde groenig loodglazuur
21	3	0a	1	0	sg	1	–	–	–	1	nt	–	Raeren
22	3	0a	2	0	indet.	–	1	–	–	1	–	–	niet det.
22	3	0a	2	0	sg	–	2	–	–	2	nt	XV, XVI	Siegburg, Raeren
23	3	0a	3	0	kp	–	1	–	–	1	me	–	
24	3	0a	4	0	rb	–	1	–	–	1	nt	–	
24	3	0a	4	0	sg	–	1	–	–	1	nt	XV, XVI	Raeren
25	3	0a	1	0	kp	–	2	–	–	2	me	–	
25	3	0a	1	0	rb	–	1	–	–	1	nt	–	

Tabel 1 Analyse van de resultaten van het aardewerk.

tabel met uitleg en een beslissingsdiagram. In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien (mogelijke scores: 1 t/m 3). Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde. In het beslissingsdiagram wordt op basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is. De behoudenswaardigheid van de vindplaats is het leidende criterium voor het bepalen van de noodzaak voor vervolgonderzoek. Een korte uitwerking van de criteria waarmee in de scoretabel rekening wordt gehouden vindt u in bijlage 1. Voor een volledige beschrijving van de normen en regels volgens welke deze waardering tot stand is gekomen, wordt verwezen naar de website van SIKB (www.sikb.nl), waar de documentatie voor deze waardering te vinden is onder 'Archeologie, KNA 3.1, H3 Inventariserend veldonderzoek, Waarderen (VS07)'.

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	
herinneringswaarde	–	
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1	De vindplaats bestaat uit een kuil met aardewerk en een enkel paalgat. Sporen van grote stenen structuren (zoals een steenhuis) zijn niet aangetroffen. De kuil met aardewerk getuigt van de waarschijnlijke aanwezigheid van een boernerf. Alle hierbij behorende gebouwen zijn waarschijnlijk van hout geweest en volledig verdwenen.
conservering	1	Het aardewerk dat is aangetroffen is sterk gefragmenteerd. Organisch vondstmateriaal is niet aangetroffen.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1	De vindplaats behelst niet meer dan een kuil met kogelpotaardewerk. Dit is zonder duidelijk associatie met bepaalde structuren niet zeldzaam.
informatiewaarde	1	De informatiewaarde van de vindplaats is zeer beperkt door de kleine hoeveelheid aan vondstmateriaal en sporen.
ensemblewaarde	1	In de directe omgeving zijn geen vergelijkbare vindplaatsen bekend. Het aardewerk is wel typerend voor de omgeving van Winschoten.
representativiteit	–	

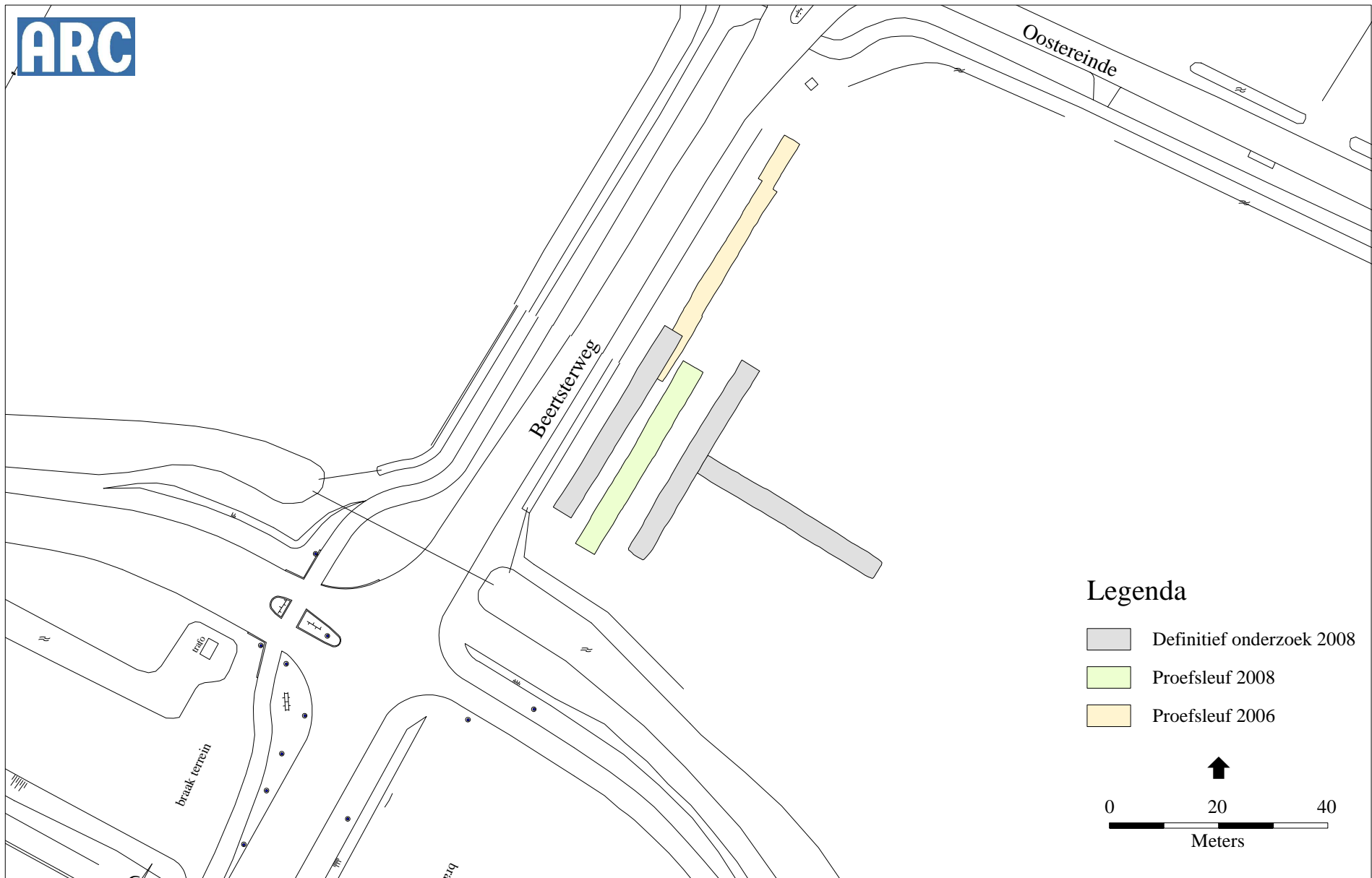

5 Aanbeveling

Op de onderzoekslocatie werden slechts enkele archeologische grondsporen aangetroffen. Ook het vondstmateriaal was erg summier. Verder onderzoek ter plaatse lijkt dan ook niet noodzakelijk.

6 Samenvatting

Naar aanleiding van een concentratie van middeleeuws materiaal aan de Beertsterweg te Winschoten is ter plaatse een proefsleuf aangelegd. Het aantreffen van een kuil met kogelpotaardewerk was reden om over te gaan tot een opgraving. Hierbij werden geen bewoningsstructuren of *in situ* vondstconcentraties aangetroffen. Het eindresultaat blijft derhalve beperkt tot de reeds genoemde kuil.

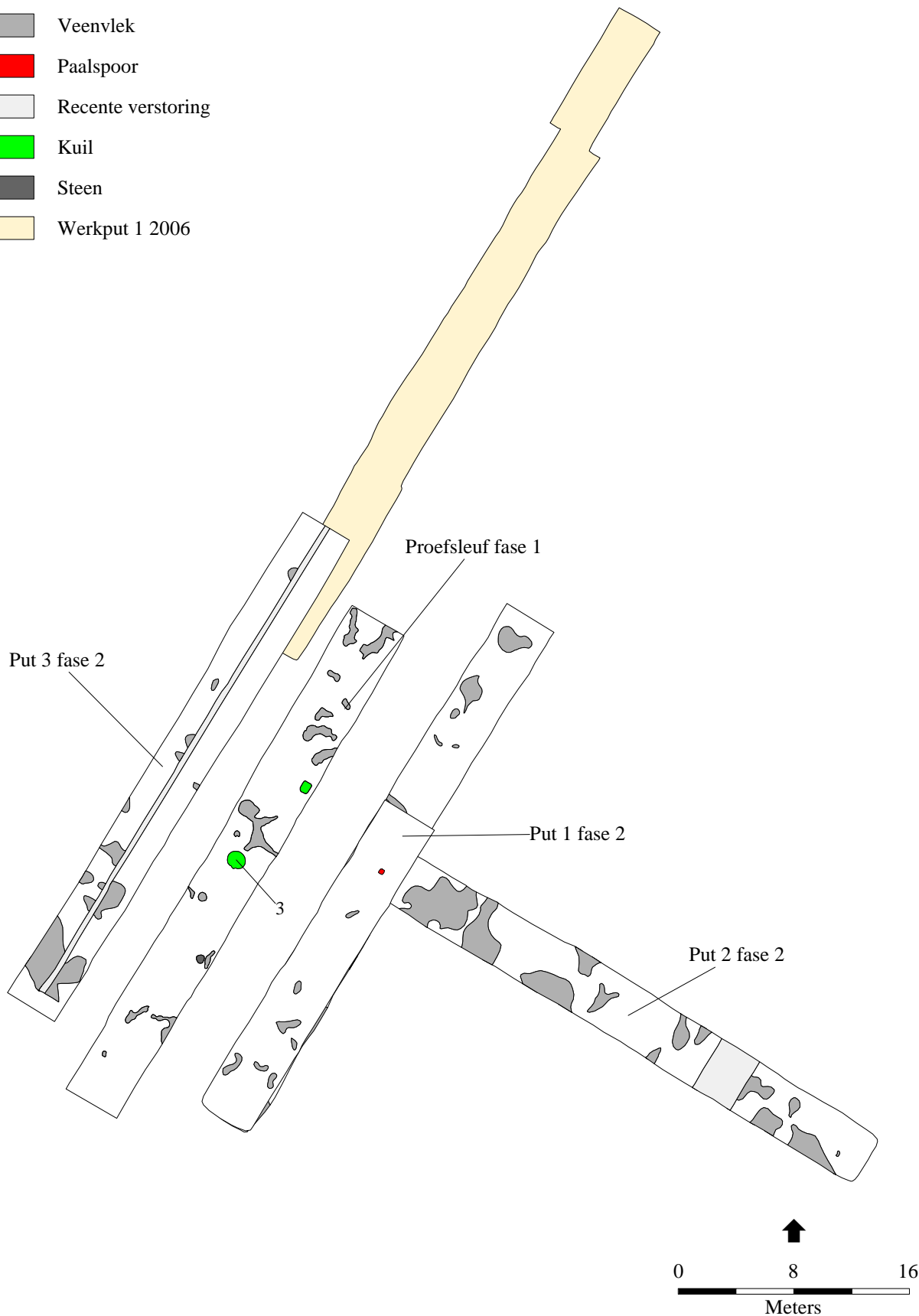

Afbeelding 4 Overzicht van de locaties van de werkputten, uitgesplitst per fase van het onderzoek. Kaart: B. Schomaker.

Legenda

- Dekzand
- Veenvlek
- Paalspoor
- Recente verstoring
- Kuil
- Steen
- Werkput 1 2006

ARC

Afbeelding 5 Overzicht van de sporen in de werkputten uit 2008 met ter verduidelijking de werkput uit 2006. Kaart: B. Schomaker.

Literatuur

Hielkema, J.B. & K.L.B. Bosma, 2006. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven bij het Oostereinde te Winschoten, gemeente Winschoten (Gr.)*. Groningen (ARC-Publicaties 168).

Reineking von Bock, G., 1986. *Steinzeug*. Koeln.

Bijlage 1 Waarderingscriteria conform KNA 3.1

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement; vorm en structuur; relatie met omgeving
herinneringswaarde	–	verbondenheid met feitelijk historische gebeurtenis; associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1/2/3	aanwezigheid sporen; gaafheid sporen; ruimtelijke gaafheid; stratigrafie intact; mobilia in situ; ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; stabiliteit van de natuurlijke omgeving
conservering	1/2/3	conservering artefacten (metaal/overig) conservering organisch materiaal
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1/2/3	het aantal vergelijkbare monumenten (monumenttypen) van goede kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld;
informatiewaarde	1/2/3	idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart opgraving/onderzoek van vergelijkbare monumenten binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio; recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; passen binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut, ROB of anderen
ensemblewaarde	1/2/3	synchrone context: voorkomen van monumenten uit dezelfde periode binnen de micro-regio; diachrone context: voorkomen van monumenten uit openvolgende perioden binnen de micro-regio; landschappelijke context: fysisch- en historisch-geografische gaafheid van het contemporaine landschap; aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving
representativiteit	–	kenmerken voor een bepaald gebied en/of periode; het aantal vergelijkbare monumenten van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart